

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarsberetning

om

det kongelige Blindeinstitut

for

Skoleaaret 1885—86,

samt Beretning

om

en Rundrejse til Blinde,

foretagen i Sommerferien 1886.

Af

J. Moldenhawer,
Institutets Forstander.

Kjøbenhavn.

Hoffensberg & Traps Etabl.

1886.

Aarsberetning

om

det kongelige Blindeinstitut

for

Skoleaaret 1885—86,

samt Beretning

om

en Rundrejse til Blinde,

foretagen i Sommerferien 1886.

Af

J. Moldenhawer,
Institutets Forstander.

Kjøbenhavn.

Hoffensberg & Traps Etabl.

1886.

Afgang og Tilgang af Elever.

Tilstede ved det foregaaende Skoleaars Slutning (fra den 18de til den 22de Mai afholdtes Aarsprøven):

	61 Dreng, 34 Piger.			
Den 23de Maj 1885 afgik	7	—	1	—
	54	—	33	
Den 1ste Juni optoges	4	—	6	—
	58	—	39	—
Den 3die Juni afgik som seende og over- førtes til Bøgildgaard	1	—	»	—
	57	—	39	—
Den 20de Juli afgik som seende	»	—	1	—
	57	—	38	—
Den 16de August optoges	»	—	2	—
— 17de — —	1	—	»	—
— 19de — —	1	—	»	—
— 23de — —	»	—	1	—
	59	—	41	—
— 27de — — afgik ved Dø- den under et Ophold i Hjemmet .	1	—	»	—
	58	—	41	—
Den 23de September udmeldtes (fra 1ste Septbr. at regne) en paa Grund af Sygdom hjemmeværende Dreng . .	1	—	»	—
	57	—	41	—
Den 15de Oktober optoges	1	—	»	—
	58	—	41	—

	At overføre . . .	58	Drenge,	41	Piger.
Den 16de, 17de og 18de Oktbr. afgik som seende	4	—	»	—	
	54	—	41	—	
Den 22de Oktober optoges	1	—	»	—	
Den 22de December optoges	1	—	»	—	
Den 5te Januar 1886 gjenoptoges paa et halvt Aar for at lære Harmoniumspil	»	—	1	—	
Den 4de Marts gjenoptoges for at lære noget mere Orgelspil og Klaveerstemning	1	—	»	—	
	57	—	42	—	
Den 11te Maj afgik ved Døden	1	—	»	—	
	56	—	42	—	

Af Ovenstaaende fremgaaer, at der i Aarets Løb optoges 10 Drenge og 10 Piger, hvoraf 1 mandlig og 1 kvindelig Elev havde været Elever tidligere og gjenoptoges paa kortere Tid, og at der afgik 15 mandlige og 2 kvindelige Elever, deraf som seende 5 mandlige og 1 kvindelig, ved Døden 2 mandlige og paa Grund af Sygdom 1 mandlig.

Af de mandlige Elever, som afgik i Aarets Løb, vare følgende udlærte:

- 1) *Christian Pedersen*, Kurvemager, 17 Aar gl. Optoges i 1878 i en Alder af 10 Aar og tilbragte 7 Aar i Institutet. Vendte hjem til sine Forældre, der ere Indsiederfolk ved Agerup i Vaabensted Sogn pr. Sækkjøbing.
- 2) *Niels Larsen*, Kurvemager, 21 Aar gl. Optoges (som confirmeret) i 1880 i en Alder af $15\frac{3}{4}$ Aar og tilbragte 5 Aar i Institutet. Vendte hjem til sine Forældre paa Uttersløv Mark (Faderen er Arbejdsmand).
- 3) *Niels Christian Rasmussen*, Kurvemager, 19 Aar gl. Optoges (som confirmeret) i 1881 i en Alder af $15\frac{3}{4}$ Aar og tilbragte $3\frac{1}{2}$ Aar i Institutet. Vendte hjem til sine Forældre, der ere Husmandsfolk i Andebølle i Vissenbjerg Sogn i Fyen.
- 4) *Peder Nielsen Pedersen*, Kurvemager, 19 Aar gl. Optoges

i 1876 i en Alder af 10 Aar og tilbragte 9 Aar i Institutet. Vendte hjem til sine Forældre, der ere Husmandsfolk paa Dalsgaard Mark i Klovborg Sogn pr. Horsens.

- 5) *Poul Jensen*, Musiker og Klaveerstemmer, 20 $\frac{1}{2}$ Aar gl. Optoges i 1875 i en Alder af 10 $\frac{1}{2}$ Aar og tilbragte 10 Aar i Institutet. Tog Ophold i Horsens som Musiklærer og Klaveerstemmer og blev derefter ansat som Organist i Viborg.
- 6) *Hans Christian Larsen*, Skomager, 21 Aar gl. Optoges i 1876 i en Alder af 12 Aar og tilbragte 9 Aar i Institutet. Vendte hjem til sine Forældre i Store Viby pr. Kjerteminde, hvor Faderen ernærer sig som Skrædder.
- 7) *Johannes Peter Carl Malvig (Malmvig)*, Børstenbinder. 18 $\frac{3}{4}$ Aar gl. Optoges i 1876 i en Alder af næppe 10 Aar og tilbragte 8 $\frac{3}{4}$ Aar i Institutet. Vendte hjem til sine Forældre i Kjøbenhavn, hvor Faderen ernærer sig som Slagtermester.
- 8) *Marie Mathilde Christensen*, Stolesædefletterske og Syerske. 19 Aar gl. Optoges i 1877 i en Alder af 11 Aar og tilbragte 8 Aar i Institutet. Tog Ophold hos sine Forældre i Lille Nestved, hvor Faderen er Maskinbyggerensvend.

Efter Examen i 1886 afgik:

1 Kurvemager (og Orgelspiller) (*Carl Bauer*), 1 Børstenbinder (*N. Christensen*) og 1 Rebslager (*H. Albrechtsen*); fremdeles 3 Piger. Senere afgik de to midlertidig gjenoptagne, nemlig 1 mandlig og 1 kvindelig Elev, dernæst den fra Finland optagne *Ludvig Strømberg* og den fra Sverrig optagne næsten døde og heelt blinde *Eva Bengtson*

Blandt de i Aarets Løb afgaaede Elever er en lille Slesviger, der efter et Besøg i Hjemmet i Ferien ikke kunde vende tilbage til Institutet paa Grund af Krampetilfælde.

Blandt de øvrige Elever findes to blinde Brødre og 1 blind Pige fra Slesvig.

Skolen.

Forberedelsesklassen. 13 Elever.

Dansk. Frøken *Hoffmann*. 12 Timer ugentlig. Oplæs-

ning, Stavning, Gjenfortælling, Vers og Skrivning (deels Af-skrivning efter Bog ved Hjælp af løse Reliefbogstaver, deels Nedskrivning af lettere udenadlærte Vers). Enkelte Viderekomne have begyndt paa Punktskrift. 11 Smaafortællinger ere gjenfortalte, og 14 Smaadigte ere lærte udenad.

Religion. Hr. *Translateur Beeken*. 5 Timer ugentlig. Bibelhistorie: Fra Skabelsen til Rigets Deling 15 Psalmer udenad.

Regning. Frøken *Hoffmann*. 5 Timer ugentlig. Addition og Subtraction i ubenævnte Tal, Tavleregning og Hovedregning. Nedskrivning af større og mindre Talstørrelser, det vigtigste om Mønt, Maal og Vægt. Tidsinddelingen.

Frøbelske Øvelser og andre Smaaarbejder, passende for blinde Børn, f. Ex. Knytning og Straaarbejde. Frøken *Hoffmann*. 4 Timer ugentlig.

Regelmæssige Spadsereture, 3 Timer ugentlig med Frk. *Hoffmann*.

Første Klasse. 10 Elever.

Dansk. Hr. *Beeken*. 7 Timer ugentlig. Læsning og Stavning (5 Timer). Læst Læsebog efter Neve og Læsebog efter Molbech; der er stavet baade udenad og indenad. Vers (1 Time): 7 Digte [1) Gud beskyttede Danmarks Rige, 2) Der er et yndigt Land, 3) Kongernes Konge, 4) Droslen slog i Skov, 5) En Bondeknøs, der hedte Hans, 6) Slaget var endt, 7) Kong Knud sad stor og mægtig paa sin Throne.]. Fortælling (1 Time): 10 Fortællinger gjenfortalte.

Punktskrift. Hr. *Beeken*. 3 Timer. Øvelse i at skrive Skriften og gjenlæse den.

Religion. Hr. *Beeken*. 5 Timer. Catechismus: de 3 første Hovedstykker. Bibelhistorie: Fra Rigets Deling til Jesu Himmelfart. 16 Psalmer udenad.

Regning. cand. theol. *Rømer*. 5 Timer. Multiplication og Division i ubenævnte Tal. Desuden Mønt, Maal og Vægt. Der er lagt meest Vind paa Hovedregning, men Tavlerne ere dog ofte benyttede.

Geografi. Hr. *Beeken*. 3 Timer. Orientering paa Globus og Danmarkskort, samt Forstaaelse af de almindelige geografiske Begreber.

Historie. Hr. *Beeken*. 3 Timer. Danmarks Historie fra Kristendommens Forkyndelse til 1241.

Modelleerøvelser. Hr. *Beeken*. 1 Time. Deels efter angivne Opgaver, deels efter Børnenes egen Phantasi.

Anden Klasse. 11 Elever.

Dansk. cand. phil. *Wildau*. 5 Timer. Læsning og Analyse i Læsebog efter Molbech. Den nøgne Sætning, Ordklasserne, Navneordene efter Schneekloths Grammatik. Vers: St. Laurentius af P. M. Møller, Kong Christian stod ved højen Mast af Joh. Ewald, de tvende Kirketaarne af Øhlenschläger. Hr. Sinclair af Edv. Storm, Fyrsten og Forbryderen af Wessel, Kong Christian II. Stil: Dictat samt Opskrivning af udenadlærte Digte.

Religion. Hr. *Rømer*. 5 Timer. Bibelhistorie: Det gl. Testamente. Catechismus: Indledningen, 1ste Hovedstykke og af 2det Hovedstykke 1ste Troesartikel. 16 Psalmer udenad.

Regning. Hr. *Rømer*. 4 Timer. De fire Regningsarter i benævnte Tal og Reguladetri ere indøvede baade som Hovedregning og paa Tavlerne.

Geografi. Hr. *Wildau*. 3 Timer. Danmarks, Norges og Sverrigs Geografi efter Forstanderens Lærebog i Punktryk.

Historie. Frøken *Hoffmann*. 3 Timer. Fra Knud den Sjette til Frederik den 2dens Død.

Naturhistorie. cand. polyt. *F. Guldberg*. 2 Timer. Pattedyr. Føleøvelser med levende Planter.

Skrivning af latinsk Skrift paa det Guldbergske Apparat. Hr. cand. theol. *C. E. Guldberg* til 31te December, Hr. cand. theol. *Christophersen* fra 1ste Februar. 3 Timer.

Tredie Klasse B.

Dansk. Hr. *Wildau*. 5 Timer. Læsning og Analyse. Samling af Fortællinger samt udvalgte Eventyr af H. C. Andersen, 1ste Bind Formlæren med Undtagelse af Udsagsordene, efter Schneekloths Grammatik. Vers: Løveridderen, Gaffelen af Wessel, Ridderen ved Kulsvierhytten af Øhlenschläger, Gefion og Gylfe af Henrik Hertz, Fru Marthes Kilde af Ingemann. Den danske Lods af H. P. Holst, Flugten til Ægypten af Grundtvig. Stil: Dictat; undertiden gjengivet en oplæst Fortælling.

Religion. Hr. *Rømer*. 6 Timer. Catechismus: Balslevs Forklaring: de 3 Troens Artikler og Fadervor. Bibelhistorie: det gl. Testamente. De samme 16 Psalmer som 2den Klasse.

Regning. Hr. *Wildau*. 3 Timer. Brøk samt Reguladetri i Brøk. Femmers Hovedregningsopgaver.

Geografi. Hr. *Wildau*. 2 Timer. Rusland, den græsk-tyrkiske Halvø, Spanien og Portugal, Frankrig, Storbrittanien og Irland (efter Forstanderens Lærebog).

Historie. Hr. *Rømer*. 3 Timer. Vort Fædrelands Oldtidshistorie og Tidsrummet fra Christian IV til vore Dage.

Naturhistorie. Hr. *F. Guldberg*. 2 Timer. Fuglene og Pattedyrlegemet.

Skrivning. Hr. *C. E. Guldberg* til 31te Decbr. Hr. *Christophersen* fra 1ste Februar. 2 Timer.

Geometri. Hr. *Wildau*. 2 Timer. Ad. Steens: Hovedformerne i Rummet: 1ste Kapitel.

Naturlære Hr. *C. E. Guldberg* til 31te Decbr., Hr. *Christophersen* fra 1ste Februar. 2 Timer. Om Legemer, Bevægelse, Vægtstang, Tyngdepunkt, Maskiner, Energi.

Tredie Klasse A.

Dansk. *Forstanderen*. 5 Timer. Læsning og Analyse. Vers: Sven Dufva (efter Runeberg), Overraskelse, en Valplads og ved Tanganika-Søen (af Chr. Richardt), Knud den Store (af Øhlenschläger). Stiil af fortællende Indhold (til Examen: Livets Vand, frit gjengivet).

Religion. Hr. *C. E. Guldberg* til 31te December, Hr. *Christophersen* fra 1ste Februar. 6 Timer. Catechismus: De 3 Troesartikler, Daabens og Alterens Sacramente. Bibelhistorie: Det gl. Testamentes Historie. 12 Psalmer udenad.

Regning. Hr. *Wildau*. 3 Timer. Brøk samt Reguladetri i Brøk. Femmers Hovedregningsopgaver.

Geografi. *Forstanderen*. 2 Timer. Storbrittanien og Irland, Frankrig, Tydskland, Østerrig-Ungarn, Schweiz, Italien, den spanske Halvø, Nederlandene og Belgien.

Historie. Hr. *Rømer*. 3 Timer. Vort Fædrelands Oldtidshistorie og Tidsrummet fra Christian IV til vore Dage.

Naturhistorie. Hr. *F. Guldberg*. 2 Timer. Mineralriget.

Skrivning. Hr. *C. E. Guldberg* til 31te Decbr., og Hr. *Christophersen* fra 1ste Febr. 2 Timer.

Geometri. Hr. *Wildau*. 2 Timer. Ad. Steens: Hovedformerne i Rummet: 1ste Kapitel.

Naturlære. Hr. *C. E. Guldberg*, til 31te Decbr. Hr. *Christophersen* fra 1ste Februar. 2 Timer. Om Legemer, Bevægelse, Vægtstang, Tyngdepunkt, Maskiner, Energi.

Fjerde Klasse.

Dansk. Forstanderen. 3 Timer. Læsning og Analyse. Vers: Mester Ole Vind (af Grundtvig); Ivar Hvitfeldt; Fændrikens Markedserindring og Troskudskén (efter Runeberg); Juletanker (af Steen Blicher). Stil af fortællende Indhold. (Til Examen: En Hund redder et Barn fra at drukne, frit gjenlivet).

Religion. Hr. *C. E. Guldberg* til 31te Decbr. Hr. *Christophersen* fra 1ste Februar. 6 Timer. Catechismus: De 10 Bud, Fader vor, Daabens og Alterens Sacramenter. Bibelhistorie: Det gl. Testamentes Historie indtil Moses (incl.), det nye Testamentes Historie indtil Apostlenes Gjerninger. 12 Psalmer udenad.

Regning. Hr. *Wildau*. 3 Timer. Omvendt og sammensat Reguladetri samt blandede Opgaver i alle Regningsarter. Femmers Hovedregningsopgaver.

Geografi. Forstanderen. 2 Timer. Det europæiske Rusland, Balkanhalvøen, Asien, Afrika, Amerika og Australien.

Historie. Hr. *Rømer*. 4 Timer. Deraf i de 3 Timer Verdenshistorien gennemgaaet og lært i kortfattet fragmentarisk Fremstilling. I 1 Time ugenlig er Fædrelandshistorien gennemgaaet uden Overhøring.

Naturhistorie. Hr. *Fr. Guldberg*. 2 Timer. Leddyr og (kortfattet) Bløddyr og Fisk.

Skrivning hos Forstanderen. 1 Time.

Geometri. Hr. *Wildau*. 2 Timer. Steens: Læren om Hovedformerne i Rummet, 2det Kapitel med Tilføjelse af Regler for Legemers og Fladers Udmaalning.

Naturlære. Hr. *C. E. Guldberg* til 31te Decbr. og Hr. *Christophersen* fra 1ste Februar. 3 Timer. Om Legemer, Bevægelse, Vægtstang, Tyngdepunkt, Maskiner, Energi, Væd-

skers Ligevægt, Vægtfylde, Vædskernes Sammenhæng og Vedhængning og Udvidelse ved Varmen samt Noget om Lyden.

Fortsættelsesunderviisning for ældre Elever.

Historie. Hr. *Rømer*. De ældre Elever have af Verdenshistorien faaet gennemgaaet Slutningen af Middelalderen, og af den nyere Tid indtil 1815 (1 Time). Danmarkshistorien have de faaet gennemgaaet med 4de Klasse (1 Time).

Religion. Hr. *Christophersen*. Gennemgaaet de første af Matth. Kapitler Evangelium og kort Oversigt over de hellige Skrifters Oprindelse og Alder. (2 Timer).

Paa sine Inspectionsaftener og i en frivillig overtagen Formiddagstime har Hr. *Wildau* læst for endeel af Drengene: Luthers Hyrdebrev; Ingerslev: Rom og Luther til 1521; Rørdam: Historisk Oplysning om den hellige Skrift; Thiersch: Genesis; Ipsen: Udlæggelse af Johannes' Aabenbaring; Delitsch: »En Dag i Capernaum«; Longfellow: Den gyldne Legende; Fr. Paludan-Müller: Paradiset; H. Drachmann: Danmark leve; B. S. Ingemann: Landsbybørnene; K. H. Bredal: Dramatiske Scener; Friis: Klostret i Petschenga; John Tyndall: Læren om Lyden; S. Petersen: Danske Sommerfugle; Folkelæsning: Smaa-stykker, Bind 13, Hefte 1—4. Lærerinderne have læst Endeel for de kvindelige Elever i Aftentimerne.

Skoletimerne.

	Forbkl.	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	B. 3. Kl.	A. 4. Kl.	Ældre
Dansk	12	7	5	5	5	3	
Punktskrift . .		3					
Religion	5	5	5	6	6	6	2
Regning	5	5	4	3	3	3	
Geografi		3	3	2	2	2	
Historie		3	3	3	3	4	2
Naturhistorie			2	2	2	2	
Skrivning . . .			3	2	2	1	
	22	26	25	23	23	21	4

	Forbkl.	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	B. 3. Kl.	A. 4. Kl.	Ældre.
At overføre	22	26	25	23	23	21	4
Geometri.				2	2	2	
Naturlære.				2	2	3	
Frøbelske Øvelser.	4						
Modelleerøvel- ser.			1				
Spadseretoure	3						
	29	27	25	27	27	26	4 = 165
Techniske Øvelser for Drenge			4				4
							169

Af disse 169 Timer vare fælles for 3die A og B: 3 Regnetimer og 3 Historietimer, for 3die A og 4de: 1 Psalmetime, for 3die B og 2den: 1 Psalmetime, for 4de Kl. og de Ældre: 1 Historietime og for 4de Kl. Skrivning 1 fælles med 3die A Dansk, ialt 10 Fællestimer. Det samlede Timeantal var saaledes 159.

Lærernes Timer

(efter Andenlærer *Guldbergs* Afskedigelse og Hr. *Christopher-sens* Ansættelse 1 Februar.

Forstander og Førstelærer *J. Moldenhawer.*

Dansk i Kl. III A. 5 Timer.

do. i IV 3 —

Geografi i III A. 2 —

do. i IV. 2 —

12 Timer.

Andenlærer *Wildau.*

Regning i III A og B. 3 Timer.

do. i IV 3 —

Geometri i III B. 2 —

do. i III A. 2 —

do. i IV 2 —

12 Timer.

Overført 12 Timer.

Geografi i II	3	—
do. i III B.	2	—
Dansk i II	5	—
do. i III B.	5	—
	<hr style="width: 100%;"/>	
		27 Timer.

Tredielærer *Rømer.*

Religion i II	4	Timer.
do. i III B.	5	—
Psalmer i II og III B.	1	—
Historie i III A & B.	3	—
do. i IV	4	—
do. , de ældre Elever	1	—
Regning i I	5	—
do. i II	4	—
	<hr style="width: 100%;"/>	
		27 Timer.

Fjerdelærer *Beeken.*

Religion i Forbkl.	5	Timer.
do. i I	5	—
Dansk i I	7	—
Punktskrift i I	3	—
Geografi i I	3	—
Historie i I	3	—
Modelleerøvelser i I	1	—
	<hr style="width: 100%;"/>	
		27 Timer.

Femtelærer *Christophersen.*

Religion i III A.	5	Timer.
do. i IV.	5	—
Psalmer i III A og IV	1	—
Bibellæsning	2	—
Naturlære i III A.	2	—
do. i III B.	2	—
do. i IV	3	—
Skrivning i II	3	—
do. i III A.	2	—
do. i III B.	2	—
	<hr style="width: 100%;"/>	
		27 Timer.

Tredielærerinde Frøken *Hoffmann.*

Dansk i Forbkl.	12	Timer.	
Frøbelske Øvelser i do.	4	—	
Regning i do.	5	—	
Spadsetoure med do.	3	—	
Historie i II	3	—	
			27 Timer

Cand. polyt *Guldberg.*

Naturhistorie i II.	2	Timer.	
do. i III A.	2	—	
do. i III B.	2	—	
do. i IV.	2	—	
Haandgjerning i I	4	—	
			12 Timer.

I Efteraaret 1885 confirmeredes af Hr. Pastor *Rindom* i St. Johannes-Kirken 11 Dreng.

Gymnastik.

Nederste Hold af Drengene . . .	6	Timer.	
Øverste do. af do.	3	—	
Nederste do. af Pigerne	5	—	
Øverste do. af do.	4	—	
			18 Timer.

I Svømmetiden:

Nederste Hold af Drengene 2			
Gange 1 Time Svømning . . .	2	Timer.	
Gymnastik	3	—	
			5 Timer.
Øverste Hold af Drengene 2 Gange			
2 Timer Svømning	4	Timer.	
Gymnastik	2	—	
			6 Timer.
Nederste Hold af Pigerne	4	Timer.	
Øverste do. af do.	3	—	
			18 Timer.

Hvert Hold havde i en af Timerne Dands.

Gymnastiklærer *Reitzel* underviste baade Pigerne og Drengene. I Pigernes Gymnastiktimer er en Lærerinde tilstede. (Om Vinteren benyttes varme Bade baade af Piger og Drengene. I Sommermaanederne benyttes for Pigernes Vedkommende Søbade, hvorimod Drengene, som anført, have Svømning).

Musik.

Sang og Musicklære samt Nodeskrift. (Læsning og Skrivning af det Brailleske Nodesystem). Hr. Kgl. Capelmusicus *Schiøtt*.

1ste Hold. Enstemmig Sang men Opfattelse gennem Øret (10 Sange). Af Musicklæren er gennemgaaet: Hovedtonerne og deres forskellige Egenskaber, Forandringerne med Kryds og B, Dannelsen af Stamskalaen, samt den store og lille Secund, frem og tilbage.

2det Hold. Fjirstemmig Sang for blandede Stemmer, hvorved 3die Hold medvirker. (16 Sange). Af Musicklæren er gennemgaaet Dur-Skalaen, den melodiske og harmoniske Moll-Skala, samt Intervallerne.

Solfeggier efter Noder, baade med danske og med italienske Benævnelser.

3die Hold. Sang efter Noder, eenstemmige og trestemmige Solfeggier og 9 fjirstemmige aandelige Sange, tildeels med Solfeggie.

Choralsang. De to nederste Skoleklasser: 20 Choraler. De tre øverste Klasser: 25 Choraler.

Nodeskrivning og Nodelæsning. (Det Brailleske System). Hr. *Schiøtt*.

1ste Klasse. Skrivning og Læsning af Hovedtonerne med deres Værdier, Octavtegnene, Forsætningerne, Pauserne, Hvile-Slutning, Periode-Slutning, 1ste og 2det Gjentagelsestegn.

2den Klasse. Skrivning af Dur-, melodisk og harmonisk Moll-Skala og Intervallerne. Læsning og Solfeggie af det Meste, der henhører under Sang.

3die Klasse. Læsning og Skrivning af, hvad der henhører under Pianoforte-, Orgel-, Violin- og Fløjtespil.

De Seendes Nodesystem. 1 Elev er gjort bekendt

med det Vigtigste i de Seendes Nodesystem, saa at han efter Dictat gennem dette kan overføre til Brailles Punktsystem for Blinde.

Pianofortespil (6 Elever). Hr. *Schiøtt*.

Orgelspil og Harmonilære (5 Elever). Hr. Organist *Attrup*.

Violinspil (12 Elever). Hr. Kammermusicus *Schiørring*.

Fløjtespil (3 Elever). Hr. *Schiøtt*.

Klaveerstemning (2 Elever). Hr. *Buck*.

Musiktimerne.

Hr. *Schiøtt*:

Sang, Musiklære og Nodeskrift 12 Timer.

Klaveerspil 8 —

Fløjtespil 2 —

————— 22 Timer.

Hr. *Attrup*:

Orgelspil og Harmonilære 15 —

Hr. *Schiørring*:

Violinspil og Sømmespil 18 —

Hr. *Buck*:

Klaveerstemning 8 —

Desuden i 10 Maaneder: ugenlige Extra-
timer deri 2 —

————— 65 Timer.

Haandværk og Haandarbejde.

Kurvemageri med Forfærdigelse af Kurvestole m. m. (19 Elever), samt Rørsædefletning, (1 Elev) og Forfærdigelse af Maatter (alle Begynderne). 42 Timer hos Mester *Hendriksen*, tidligere Elev af Institutet, nu seende.

Rebslageri med Gjørdevævning, Tømmefletning og Hegling af Hamp (4 Elever). 24 Timer hos Mester *Jørgensen*.

Børstenbinderi med Tilberedning af Materiale (10 Elever). 24 Timer hos Mester *Petersen*.

Skomageri med Tilskjæring efter Modeller (12 Elever). 24 Timer hos Mester *Kyster*.

Kvindeligt Haandarbejde hos Lærerinderne, Frøken

Heyn og Frøken *Rye*, nemlig Syning i Haanden (25 Elever) og paa Maskine (4), Strikning (alle 42 Elever) og Hækling (14 Elever). Desuden har 1 lært Stolesædefletning.

Institutets Aarsprøve.

Denne afholdtes fra den 28de Maj til den 2den Juni 1886. Foruden Lærere og Lærerinder medvirkede som Censorer de Herrer, Pastor *Rindom*, cand. theol. *Bokkenhuser*, cand. mag. *Sig. Müller*, Justeermester *Bruun*, Forstander *Jensen*, cand. theol. *H. Larsen*, cand. theol. *C. E. Guldberg*, cand. theol. *Holck*, Ritmester *Lillienskjold*, Sanginspecteur *Sanne*, Professor *Paulli*, Kammerherre *Wegener*, Hofpianofortefabrikant *Møller* og Lærerinde ved det Kongl. Døvstummeinstitut Frøken *Egede*.

Aarets Flidspræmie tilkjendtes Eleven *Peter Petersen*, Dux i øverste Klasse.

Institutets Indtægter.

	Kr.	Øre
Elevcontingenter	4,639	16
Indtægt af Elevarbejder	841	65
fragaar for Børstetræer, Finering, Fernisering m. m.	239	28
	602	37
Foruden Gagen til Forstanderen og Andenlærer, der udbetaltes ved Finantshovedkassen, er af Statskassens Tilskud brugt	69,006	93
Renter af forskellige Beløb, indsatte paa Folio i Privatbanken	120	95
	74,369	41
Paa Contoen for Revisionsautegnelser	7	41
	74,376	82

Institutets Udgifter.

Lønninger udbetalte paa Institutet (deri ikke medregnet Gage til Forstanderen og til Anden-

	Kr.	Øre
lærer <i>C. E. Guldberg</i> indtil hans Afskedigelse ult. Decbr.)	3,648	50
Honorarer	15,511	63
Bespiisning, Klæder og Vadsk	32,298	24
Sygepleje	1,187	22
Bygningsvedligeholdelse	1,799	97
Inventariets Vedligeholdelse	2,990	2
Renovation og Rengjøringsapparater	741	68
Brændsel	3,492	54
Belysning	2,363	65
Skatter og Afgifter	1,418	44
Adskillige Udgifter	2,134	39
Bøger, Noder og Underviisningsappa- rater m. m.	5,587	36
solgt saadanne for	852	67
	<hr/>	4,734 69
Til Anskaffelse og Ombytning af musikalske In- strumenter	1,515	»
Uforudsete Udgifter	540	85
Deraf 400 Kr. til Forstanderens Deeltagelse i den internationale Blindelærercongres i Amsterdam)		
	<hr/>	74,376 82

I Finantsaaret 1885—86 har en Kostportion, tilligemed Vadsk og Tyendeløn, i Gjennemsnit kostet $59\frac{1}{16}$ Øre daglig. (I 1884—85: $59\frac{1}{2}$ Øre).

Det separate Understøttelsesfond ved Institutet.

Fondet ejede ved Regnskabsaarets Begyndelse:

1,000 Kr. i Kgl. Obligationer,

5,800 — i Sjæll. Jernb. Obligationer,

1,500 — i Østift. Kreditf. Obligationer,

ialt 8,300 Kr. i Obligationer.

	Kr.	Øre
1885.		
Juni. pr. Cassa	15	93
Vaabensted-Egestofte Sogns Bidrag til Elev		
Chr. Pedersens Udstyr overf. fra forr. Aar	100	«
Rente af 1,000 Kr. Kgl. Obl.	20	»
— af 5,800 — Sjæll. Jernbane Obl.	116	»
— af 1,500 — Øst. Kreditf. Obl.	30	»
— i Bikuben af $\frac{30}{6}$ 1885	1	72
Septbr. Legat efter P. Haagen	2,000	»
Decbr. Rente af 5,800 Kr. Sj. Jernb. Obl.	116	»
for indkaldte Sj. Jernb. Obl. modtaget af		
Finantshovedkassen	5,800	»
Rente af 1,000 Kr. Kgl. Obl.	20	»
— - 1,500 Kr. Øst. Kreditf. Obl.	30	»
— - 1,900 Kr. Kreditk. for Landejend.		
i Østift à $4\frac{1}{2}$ 0/0	42	75
— i Bikubens Hovedkasse	1	58
— i — Østre Afdeling	»	28
	<hr/>	
	8,294	26

Udgifterne vare:

	Kr.	Øre
1885		
En Symaskine til <i>Marie Hansen</i>	59	80
Gave til Samme	5	30
Perler til do.	4	90
	<hr/>	
		70
Juni. Kurvemagerværktøj til Chr. Pedersen	100	»
Piil m. m. til Samme	49	96
Sept. Kjøbt 1,900 Kr. Creditk. for Landejendomme		
i Østift. til $4\frac{1}{2}$ 0/0	1,919	»
Rente i 104 Dage	24	70
og 10/0	1	92
Decbr. Kjøbt 5,800 Kr. Vest- og Sønderjydske Cre-		
ditforen. Oblig. 4 Serie à $99\frac{3}{4}$	5,785	48
Violin til Elev Poul Jensen	40	»
do. til do. Ole Kofod	30	»
do. til do. C. Vilh. Jensen (i Septbr)	30	»
	<hr/>	
	8051	06

		Kr.	Øre
1886.	At overføre	8051	06
Febr.	W. Tønnesen, fhv. Elev, til Værktøj og Materiale til Begarbejde	100	»
Marts.	Symaskine til Mathilde Nielsen	59	80
	Saldo	83	40
		<hr/>	
		8,294	26

Anna v. Graefe, født Comtesse Knuths Legat for Blinde og Svagsynede.

Legatet er 5000 Kr. i Vest- og Sønderjydske
Creditforenings-Obligationer til $4\frac{1}{2}$ 0/0.

	Kr.	Øre
Pr. Cassa	20	76
Rente af 5,000 Kr. af $4\frac{1}{2}$ 0/0	225	«
— i Bikuben	2	78
	<hr/>	
	248	54

Udgifterne vare:

Børstenbinderværktøj til Johannes Malvig	100	»
Violin til C. Jensen	30	»
Saldo	118	84
	<hr/>	
	248	54

Forskjellige Meddelelser.

Først og fremmest skal omtales, at Institutets mangeaarige 2den Lærer, cand. theol. C. E. Guldberg, efter længere Tids tiltagende Svagelighed saae sig nødsaget til at søge sin Afsked, hvilken blev ham bevilliget, med den ham ifølge Lovens tilkommende Pension, fra 1ste Januar 1886 at regne. Cand. Guldberg, som ansattes ved Institutets Oprettelse i 1858, har saaledes virket i dettes Tjeneste i over 27 Aar og i denne lange Aarrække med Trofasthed og Samvittighedsfuldhed røgtet sin ofte besværlige Gjerning. Hr. Guldberg har tillige gjort sig særlig fortjent ved Opfindelsen af et til Brug for Blinde indrettet Apparat til Skrivning af latinsk Skrift, hvorved den Blinde sættes istand til med Lethed at skrive til

Seende. Dette Apparat har fundet Anvendelse paa flere Steder i Udlandet, navnlig i Norge, Finland, Amsterdam, York, Edinburgh, Berlin og Düren. Samtlige Apparater leveres af Hr. Guldberg til Institutet i Kjøbenhavn, hvorfra de derpaa forsendes til Udlandet, ligesom ogsaa enhver Elev, som har Brug for det, erholder et saadant som Gave fra Institutet ved sin Afgang derfra.

Den 1ste Februar ansattes cand. theol. Christophersen som 5te Lærer, idet Tredielærer Wildau blev 2den Lærer, og Femtelærer Rømer 3die Lærer.

Fra den 3die til den 7de August afholdtes en international Blindelærercongres (den femte af de hvert 3die Aar afholdte Congresser) i Amsterdam. I denne deeltog jeg i Egenskab af Institutets Forstander, og desuden Plejemoderen, Frøken Heyn. Jeg holdt et Foredrag af følgende Indhold: Hvorledes bør man helst uddanne blinde Piger? Og hvorledes kan Hjælp og Understøttelse bedst blive kvindelige Blinde til Deel?

I Skoleaarets Løb modtog Institutet Besøg af Rev. David Carnegie fra Skotland, Døvstummelærer Stegen fra Cassel, Lærer Hecke fra Blindeinstitutet i Hannover, Hr. Ottokar d'Aderkas, Secretair for Marieforeningen for Blinde i St. Petersburg, Director Dr. Kerfstedt og Lærerinderne Frøken Anstrin og Frøken Østmann fra det Kgl. Blindeinstitut i Stockholm, cand. Bechholm fra Institutet Lindern i Christiania, Lærer Hauge fra Blindeinstitutet i Christiania, Forstander for det nye Blindeinstitut i Thronhjelm, cand. Stabell, Lærer ved samme Institut Wisth og Lærerinde Frøken Moe, Student Basil Turczaninoff fra Odessa; fremdeles af Overlærer Smith og Frøken Schmidt-Phiseldeck med de ældste Elever i hans Skole, Forstander Grove med Eleverne i Grundtvigs Højskole og Lærer Jørgensen med Eleverne i Emdrupborg Højskole.

Efter Indbydelse overværede endeel af Eleverne Cæcilieforeningens Concert den 24de Februar, Danckwardts Concert den 1ste Marts, Fru Norman-Nerudas Concerter den 27de Marts og den 16de April, den engelske Klokkeconcert den 13de Maj, Tenorsanger Schotts Concert den 22de Maj, Kammermusiksoiréerne og Musikforeningens Generalprøver. Desuden fik endeel

Elever Adgang til Christine Jørgensens Concert og til de Blindes Concert i Larsens Locale.

I Aarets Løb afgik Eleven Claus Devantier ved Døden under et Ophold i Hjemmet, som Følge af Svindsot.

Eleven Jens Chr. Larsen afgik ved Døden paa Institutet den 11te Maj d. A., ligeledes som Følge af Svindsot. Begravelsen foregik fra Institutet. Til Orgel og Bassuner sang Eleverne to Psalmer, og Pastor Rindom holdt Ligtalen og forrettede Jordpaakastelsen, hvorefter de ældre Elever bare Kisten ned til Vognen. Mestreene fulgte til Kirkegaarden og bare Kisten til Graven.

Institutets aarlige Skovtour paa en heel Dag afholdtes den 30te Juni. med Eremitagen som Station.

Festligheder afholdtes som sædvanlig Jule- og Nytaarsaften, paa Deres Majestæter Kongens og Dronningens Fødselsdage, paa Institutets Stiftelsesdag, den 5te Novbr., ved Examenens Slutning, alle med Dands, og desuden paa Confirmationsdagen om Middagen, idet tilrejsende Slægtinge af Confirmanderne vare indbudne. Juleaften prædikede Pastor Dr. Kalkar, og derefter tilbragte han Aftenen paa Institutet. Der var som sædvanlig Juletræ og Julegaver til samtlige Elever, Lærerinder og Tjenestefolk.

Desuden er der efter Etatsraad Aggerup tilfaldet Institutet et Legat paa 800 Kr., med den Bestemmelse af Testator, »at de af Blinde-Institutets Bestyrelse maa sikkert ved Indkjøb af Statspapirer eller Indskrivningsbeviis til Forrentelse, og at Renten maa blive anvendt til hvert Aars Juul at skaffe nogen Glæde for de ulykkelige Børn«. I Henhold hertil købtes i 1864 for de ved Repartition af Boet til Blinde-Institutet udlagte 958 Kr. 78 Øre: 800 Kr. i Kgl. Obligationer, idet Restbeløbet indsattes i Bikuben.

I December foranstaltedes en musikalsk Underholdning af endeel Elever med Assistance af flere tidligere Elever, ved hvilken Lejlighed endeel Indbudne vare tilstede.

Fra Slutningen af October 1865 har Hr. Militairmusiker Lampe gratis underviist 2 Elever i Hornmusik.

Den 21de Septbr. hørte endeel af de ældre Elever et Foredrag af Pastor Malling-Hansen paa det Kongl. Døvstumme-Institut, om Døvstummeunderviisningen.

Foruden de faste Elever har en voxen Blind deeltaget i Underviisningen paa Rebslagerværkstedet, og en anden næsten blind Mand paa Kurvemagerværkstedet. Desuden har en blind Dreng fra Kjødens Asyl havt Adgang til at lære Maattefletning. En halvblind Enke har lært Børstenbinderi paa Institutet.

I Ferietiden vare de fleste Elever i Besøg hos deres egne eller Kammeraters Slægtninge. De havde ligesom de foregaaende Aar ved Vedkommendes Velvillie erholdt fri Rejse paa alle Landets Jernbaner og med samtlige Dampskibe.

Beretning om en Rundrejse til Blinde, foretagen i Sommerferien 1886.

Paa den af mig iaar foretagne Rejse har jeg besøgt endeel Blinde i Jylland, deels forhenværende Elever af det Kongl. Blinde-Institut, deels andre Blinde, ligesom jeg ogsaa har besøgt nogle Familier, der have blinde Børn, for at yde dem Raad og Vejledning med Hensyn til Børnenes Opdragelse.

Først opholdt jeg mig i Fredericia, hvor jeg besøgte 4 Blinde, nemlig de forhenværende Elever af Institutet, Kurvemagerne C. Schultz og Chr. Synkesen, og Børstenbinder C. Dam, samt den ved »Foreningen for Blindes Selvvirksomhed«s Hjælp uddannede Børstenbinder C. Enevoldsen.

Kurvemager C. Schultz (heelt blind), som afgik fra Institutet i 1862, har i de forløbne Aar ernæret sig selvstændig ved sin Profession, og i de sidste 20 Aar tillige underholdt sine gamle Forældre, idet Faderen, der var Bundtmager, efterhaanden blev uskikket til Arbejde. Moderen har ført Husholdningen indtil for et Aar siden, da Sønnen giftede sig (i en Alder af 40 Aar). Forældrene boe fremdeles hos ham og føle sig lykkelige i det hyggelige Hjem, Sønnen har beredt dem. Denne har drevet Professionen med godt Udbytte og af og til holdt en seende Svend. Som Beviis paa hans Duelighed kan anføres, at han ved Hjælp af en af disse har sat sig ind i Forfærdigelsen af Kurvestole, som endnu ikke lærtes paa Institutet, dengang han var Elev. Han har kjøbt det Huus, hvori han boer, og af Kjøbesummen, 2400 Kr., efterhaanden udbetalt 1400 Kr. Han har Butik og har erhvervet

sig en Mark, hvor han selv dyrker sine Piil. Ved Siden af Professionen har han drevet Commissionsforretninger, navnlig for en Hattfabrik. Paa mit Spørgsmaal om, hvorledes han fik Indtægten til at slaae saa godt til, svarede han: Vi føre en sparsommelig Huusholdning og kjende ikke til Øl og Lompepenge.

Chr. Synkesen (heelt blind) hører til de dueligste Kurvemagere, Institutet har uddannet, og udmærker sig ved sit Arbejdes Skjønhed og Accuratesse. Da hans Moder ejer et lille Sted i en Udkant af Byen, har han ikke kunnet indrette en Butik, men har fornemmelig afsat sine Arbejder ved hendes Besøg i Familierne. Da hun nu ved Gigtvaghed er bleven uskikket til at forhandle hans Varer, er han uheldig stillet. Af hans Oplag paa ca. 50 Stykker opfordrede jeg ham til at sende en Deel til »Udsalg af Blindes Arbejder« i Kjøbenhavn, og dernæst foranledigede jeg, at han fik Arbejdet til Døvstummeinstitutet, og anbefalede ham til Ejeren af et Udsalg af Kurvevogne. Han er afgaaet fra Blinde-Institutet i 1869 og er nu 34 Aar gl.

Carl Dam, som afgik fra Institutet i 1881, drev først Børstenbinderi i sin Hjemstavn, Indslev-Taarup Sogn i Fyen, men overtog i 1882 en Børstenbinderforretning efter den nedenfor omtalte C. Enevoldsen, som dengang flyttede fra Fredericia. Han er bleven støttet af »Foren. for Blindes Selvvirk-somhed« og er i det Hele taget kommen godt i Gang, endskjøndt han for to Aar siden blev sat noget tilbage ved en Ildløs. Hans Forældre ere nu flyttede til Fredericia og boe sammen med ham. Faderen er Murer og Skorsteensfejer. C. Dam har Arbejde til Døvstummeinstitutet. Han sælger Endeel ved at drage om i Fyen. 23 Aar gl.

Børstenbinder Carl Enevoldsen (heelt blind), som er vendt tilbage til Fredericia, er gift, har Butik og holder Svend (til Begarbejdet). Han drager om paa Landet og sælger til Bønderne. Han mistede Synet som ung Mand og blev derefter oplært i Børstenbinderiet hos Mester Petersen i Kjøbenhavn (som er Haandværkslærer ved Institutet).

I Horsens besøgte jeg den iaar fra Institutet afgaaede Børstenbinder Niels Christensen (heelt blind), som er i Huset hos sin tidligere Plejefader, Arbejdsmand Søren Jensen,

Alleegade 57. Jeg traf ham alene hjemme, beskjæftiget med sit Arbejde. Han har nogle Bestillinger til Kjøbmænd, men endnu ikke tilstrækkelige. Jeg anbefalede ham til forskjellige Familier og satte ham i Forbindelse med den nedenfor omtalte Søren Jacobsen. Hans Plejeforældre ere brave Folk i smaa Kaar, som elske ham som deres Søn og ingen Betaling faae for at have ham hos sig. Da han maa sidde meget ene, benyttede jeg mit Besøg hos Søren Jacobsens Forældre til at aftale, at de af og til skulde tage ham ud til sig paa Landet. Da hans bedste Adspredelse bestaaer i at læse, lovede jeg at sende ham, hvad der i denne Tid er trykt hos Nielsen & Lydiche. Han har faaet endeel Bøger ved Afgangen fra Institutet. Jeg talte ogsaa med Provst Schou, som har interesseret sig for flere Blinde, med Chordegn Olsen, som har en Sønesøn paa Blindeinstitutet, og med Flere om at støtte ham.

Fra Horsens tog jeg med Extrabefordring vesterpaa for at besøge den blinde Kurvemager, P. Nielsen Pedersen (heelt blind) paa Dalsgaard Mark, 20 Aar gl., der afgik fra Institutet i 1885. Han boer hos sin Fader, Boelsmand P. Pedersen Breth, og har stadigt Arbejde, idet Bønderne i Omegnen bestille hos ham, og endeel sendes vesterpaa. Ledsaget af en Søster eller Broder, tager han til Markeder med sine Varer. I Gjennemsnit fortjener han 1 Kr. om Dagen. Han kjøber ogsaa tysk Arbejde for at være godt assorteret. Han tænker paa at nedsætte sig i en Kjøbstad.

I Tørring Sogn opsøgte jeg en Væverfamilie i Melhede (Christen Andersen), som har et blindt Barn, en Dreng paa 11 Aar (Henrik Andersen). Han var i høj Grad lidende af Kirtelsyge, og hans Legeme var fuldt af Saar og Udslæt. Da jeg talte med Forældrene om, at han burde komme paa Kysthospitalet for mulig at helbredes og senere optages paa Blindeinstitutet, viste det sig, at de nødig vilde skilles fra Barnet, da de antog, at han ikke kunde leve ret længe. Da jeg forklarede dem, at han maaskee kunde blive langt ældre, end de antog, og at det var Synd at lade ham tilbringe Livet paa en saa yukelig Maade, samtykkede de i, at jeg tog til Pastor Elmquist i Aale forat aftale det Fornødne. Præsten, der forgjæves havde søgt at overtale Foræl-

drene til at søge Barnet optaget paa Kysthospitalet, satte Sagen strax i Værk*).

Derefter besøgte jeg to af Institutets tidligere Elever, som boe i Nærheden. Den ene af disse er Mette Sørensen (heelt blind), 38 Aar gl., afgaaet fra Institutet i 1868. Hun lever sammen med sin gamle, svagelige Moder, der er Gaardmandsenke og lader Ejendommen bestyre under sit Tilsyn, og en Søsterdatter. Om Sommeren er hun især beskjæftiget med alt Slags husligt Arbejde; men om Vinteren gjør hun endeel Haandarbejde, medens Moderen læser for hende. Iøvrigt læser hun ogsaa gjerne selv, og jeg lovede at sende hende et Par nye Bøger med ophøjet Tryk.

Den Anden, jeg besøgte her, var Rebslager og Jordbruger Christen Uhrskou (heelt blind), som nu er gift og selv har Huus og Jord og holder en Hest og 7—8 Køer. Det gaar ham godt, og han har ladet sig opføre en ny Bygning. Rebslageriet drives saa smaat, da han selv gjør meget Avlsarbejde. Afgik fra Institutet i 1862 og er nu 43 Aar gl.

Fra Horsens tog jeg ogsaa ud til Vorsø i Fjorden, hvor jeg besøgte Børstenbinder og Musikant Søren Jacobsen (heelt blind), Søn af Gaardbestyrer Jacob Sørensen. Han afgik fra Institutet i 1879 og er nu 26 Aar gl. Han har stadigt Arbejde, idet han leverer Børster og Gadekoste til Folk i Omegnen og i Horsens, og spiller til Dands paa Violin og Haandharmonika. Ved begge Dele i Forening fortjener han henved 200 Kr. i et Aar, og hans Fortjeneste indsættes i Horsens Sparekasse. Fra 1879 til 1886 har hans Overskud været 2742 Kr. Han har faaet sig lavet en praktisk Klippemaskine hos en Klejnsmedemester Christophersen i Horsens. Som ovenfor omtalt, vil Faderen tage sig af den blinde Børstenbinder N. Christensen i Horsens; desuden ønsker han og hans Kone at faae en ung blind Mand i Huset, der kan være til Selskab for Sønnen.

I Horsens lever en blind Dame, Frøken Luckow, hvem jeg ikke traf hjemme. Hun er 50 Aar gl. og blind fra 30 Aars Alderen. Hun er godt situeret ved Hjælp af Legater og er især beskjæftiget med Strikkearbejde, hvori hun er meget

*) Senere afgaaet ved Døden.

duelig. Hun har udarbejdet en meget udbredt »Praktisk Strikkebog«, som har oplevet flere Oplag; jeg købte et Explr. af den til Blindeinstituttet. Hun faaer sig forelæst af flere Damer og har en Tidlang taget Deel i Ledelsen af Børnegudstjenesten, ligesom hun ogsaa har underviist et Par idiote Børn. Jeg modtog senere Besøg af hende i Kjøbenhavn.

I Skanderborg besøgte jeg den blinde Organist ved Skanderup Kirke, Jens Hansen (heelt blind), som tillige er beskæftiget med Skomageri og Strikning. Han staaer ganske ene i Verden og oppebærer for sin Organisttjeneste 300 Kr. aarlig. Da han har indlogeret sig hos en Gartner udenfor Byen, nær ved Kirken, hvor han for en billig Betaling har Kost og Logi, og da han er en ordentlig og økonomisk ung Mand, kommer han ud af det og er ordentlig klædt. Hans Helbred, som tidligere var ringe, har forbedret sig meget. Han afgik fra Blinde-Instituttet i 1874 og boede først i Silkeborg (som Skomager), senere i Vrold. I 1878 og 1879 lærte han at spille Orgelharmonium, hvorpaa han ved Provst Schous Interesse for ham opnaaede en Tjeneste som Organist ved Skanderup Kirke, fra først af for en højst ubetydelig Løn, som senere er bleven forhøjet, idet da samtidig al Hjælp fra Sognet bortfaldt. Han er nu 30 Aar gl. Jeg indbød ham til at ledsage mig paa mine Besøg hos Blinde i Omegnen.

Først besøgte jeg den blinde Skomager, Hans Poulsen (heelt blind) paa Haarby Mark i Venge Sogn, som afgik fra Blinde-Instituttet i 1866 og nu er 41 Aar gl. og gift. Han arbejder kun paa Bestilling, boer lige ved Landevejen og giver for 2 Stuer kun 40—50 Kr. i Leje. Sin Fortjeneste anslaar han til henved 400 Kr. i et Aar.

I Boes besøgte jeg den i 1875 fra Blinde-Instituttet afgaaede Børstenbinder, Mads Christensen (heelt blind), som nu er 30 Aar gl. Ham traf jeg under uheldige Forhold; en ældre Broder havde faaet Gaarden efter Faderen, og den Blinde havde frit Ophold der og ejer desuden en Kapital paa 14000 Kr. Da hans Existents saaledes var betrygget, og der ikke havde været ret stor Fortjeneste paa hans Arbejde, havde man ladet dette gaa ganske istaa, saa at han i det sidste Par Aar saa at sige Intet havde faaet at bestille. Uagtet han baade var flittig og flink til sit

Arbejde, havde man ikke anset det for Umagen værd at lade ham være beskjæftiget; hans Klager over Kjedsomhed vare efterhaanden forstummede, og hans ved Kirtelsygdom fremkaldte Sløvhed var tiltagen, saamegetmere som han tillige var bleven meget tunghør. Jeg fik Gaardmanden til at indsee det Urigtige i denne Fremgangsmaade og aftalte, at et større Parti Varer skulde sendes dertil mod Postopkrævning, og at jeg vilde søge at skaffe ham Bestillinger i Skanderborg, hvorover den Blinde blev meget glad. Begge Dele iværksattes den følgende Dag. Da han dernæst var meget daarligt forsynet med Læsning, aftalte jeg at sende endeel Reliefbøger, som Gaardmanden tilbød at betale ved Modtagelsen. Som karakteristisk for Situationen fortjener at anføres, at jeg paa mit Spørgsmaal om, hvorvidt den Blinde havde viist Mangel paa Lyst til sit Arbejde, fik det Svar: »Næ, han var saamænd saa ivrig til sit Arbejde, at vi vare bange for, at han skulde tage Skade.«

Ogsaa den blinde Niels Rasmussen (heelt blind) i Fruering besøgte jeg, idet jeg fra Præstegaarden, hvorhen jeg var indbudt tilligemed Jens Hansen, gik hen til ham i Selskab med denne og Pastor Lund. N. Rasmussen, som afgik fra Blinde-Institutet i 1876, er nu 30 Aar gl. Han har stadigt Arbejde og er især beskjæftiget med Reparationer. Da hans Moder har giftet sig anden Gang, ejes Gaarden af hans Stiffader, og han har frit Ophold paa Gaarden og er Ejer af en lille Kapital. Da han næsten bestandig sidder ved Arbejdet og ikke kommer ret meget ud blandt Folk, er han meget indesluttet og stille. Jeg opmuntrede til, at man skulde hjælpe ham til at komme oftere i Kirke, og Jens Hansen indbød ham til at besøge ham, naar Stiffaderen tog ind til Skanderborg. Jeg lovede at sende ham Joh. Evang. og flere andre Reliefbøger.

I Aarhus besøgte jeg den blinde Musiker og Klaveerstemmer, Peter Petersen (heelt blind), som efter et 3 aarigt Ophold i Aalborg, hvor han virkede som Musiklærer og Stemmer og vicarierede for Organist Zartmann, for kort Tid siden er flyttet til Aarhus for at overtage Vicariatet for den svage-lige Organist Allen ved Domkirken. Han afgik fra Blinde-Institutet i 1883 og er nu 22 Aar gl. og gift. Han har

beholdt Stemningen af alle de Klaverer, han tilsaae i Aalborg, som han i den Anledning regelmæssig besøger. Han har ogsaa allerede faaet endeel Arbejde i Aarhus. Jeg aflagde Besøg med ham hos Borgmester Westergaard og Biskop Clausen i Anledning af, at der vil blive en Organistpost at besætte ved en nyopført Kirke i Frederiksbjerg Sogn ved Aarhus. Ved denne Lejlighed blev han antagen som Stemmer i begge Familier. Ogsaa paa Larsens Hotel blev han antagen som Stemmer. Han er Søn af en fattig Husmand i Hellevad Sogn i Vendsyssel. Han er en udmærket Orgelspiller og har med Held givet Kirkekoncerter forskjellige Steder.

Da den blinde Pige, Sine Petersen, Datter af flhv. Vognmand Petersen, er nervesvag og sygelig og ønskes optagen i Kjædens Arbejds- og Forsørgelses-Anstalt, og da en Ansøgning derom ikke havde ført til noget Resultat, henvendte jeg mig til Borgmesteren for at foranledige, at Sagen gjenoptoges. En ny Blanquet fra Kjædeselskabet er sendt til Udfyldning. Hun afgik fra Institutet i 1878 og er nu 28 Aar gl.

I Aarhus besøgte jeg desuden Møller Weiss for at tale med ham om hans blinde Barn; dette var fraværende med Moderen, som tidligere har været i Kjøbenhavn og talt med mig om Barnets Opdragelse. Jeg har anbefalet Sine Petersen til hans Velvillie.

Fra Aarhus tog jeg ud i Landet forat opsøge et blindt Barn i Elsted. Faderen (Rasmussen), der er Sadelnager, var rejst til Amerika efter at have solgt sit Huus, og Konen, som foreløbig var bleven tilbage med 8 Børn, hvoraf de 6 uconfirmerede, 1 endog nyfødt, havde lejet sig ind i Nærheden.

En 15-aarig confirmeret Pige, der havde været ude at tjene hos en Gaardmand i 4 Somre, var bleven blind i det sidste Aar og vendt hjem, saaat der nu var to blinde Børn hjemme. Det yngste af disse, en flink, opvakt Dreng paa 6 å 7 Aar ved Navn P. Anton Rasmussen (blindfødt), burde søges optagen i Kjædens Asyl, og Pigen, ved Navn Ane Ingerline Marie Rasmussen, burde søges optagen i Blinde-Institutet, da hun hverken kan see at læse eller taale Lyset. Jeg gav Moderen, der til Trods for sin vanskelige Stilling var ved godt Mod, fornøden Oplysning og Vejledning (samt lidt Pengehjælp) og opsøgte derpaa Pastor Voldum for at sætte

ham ind i Forholdene. Der er allerede gjort Indstilling om Pigens Optagelse i Institutet*), og der er indsendt Ansøgning til Kjædeselskabet angaaende Drengen.

Fra Aarhus rejste jeg til Grenaa, men undervejs standede jeg paa Mørke Station, hvorfra jeg med Vogn tog sydpaa for at besøge tidligere Elev af Blinde-Institutet, Peter Marinus Hansen (heelt blind), som lever paa sin Faders Gaard i Rostved, Thorsager Sogn, hvor han er beskjæftiget som Børstenbinder. Han mistede paa Slutningen af sit Ophold paa Blinde-Institutet den højre Fod ved en Operation paa Communehospitalet, men bevæger sig med Lethed. Han afgik derfra i 1885 og er nu 21 Aar gl. Han sælger sit Arbejde fornemmelig til Ebeltøft, hvor han har en Broder, der er Kjøbmand; men han handler ogsaa med Bønderne og en Kjøbmand i Rønde. Han har meest Afsætning paa Gadekoste.

Paa Vejen herfra til Kolind Station opsøgte jeg den blinde Børstenbinderske, Christiane Eriksen paa Ebdrup Mark (heelt blind. Faderen, der er Husmand, er ogsaa næsten blind. Moderen gaaer omkring og sælger Datterens Arbejde til Bønderne. Denne er bleven blind som voxen og har faaet Underviisning i Haandværket paa Institutet, idet hun af den Grund opholdt sig nogle Maaneder i Kjøbenhavn. Da Sogneraadet kun vil hjælpe dem ved at optage Pigen i Fattiggaarden, og da de ikke ville skilles, modtage de ingen Fattighjælp.

Paa Kolind Station talte jeg med forhv. Elev af Blinde-Institutet, Augusta Precht (heelt blind), som boer i Aalborg, men var i Besøg hos sin Svoger, der er Stationsforvalter. Hun afgik fra Institutet i 1870 og er nu 32 Aar gl. Denne blinde Pige frembyder et sjældent Exempel paa Selvstændighed. Efter at hun i en Række af Aar havde bestridt en Stilling som Tjenestepige for sin gifte Søster, besluttede hun, da der ikke længere var Brug for hende der, at etablere sig selvstændigt, og hun lejede sig derpaa en lille Bolig i Aalborg og ernærede sig ved forskellige Slags Haandarbejde, i det sidste Aar tillige ved Rørsædefletning, idet hun fik et lille Tilskud fra sin Fader (60 Kr. om Aaret). Hun gjør selv sine Indkjøb, laver sin Mad og holder sin Stue reen.

*) Optagen den 10de Octbr.

En Tid boede hun sammen med en anden blind Pige, men denne Forbindelse ophævedes igjen. Hendes Arbejder høre til det Skjønneste, man kan see af qvindeligt Haandarbejde. Jeg aftalte med hende, at hun skulde indrette sig paa at kunne modtage en blind Pige til Oplærelse, og jeg lovede at interessere mig for hende under mit forestaaende Besøg i Aalborg.

I Grenaa besøgte jeg forhv. Elev af Institutet, Frederik Michael Pedersen Wester, der boer hos sine Forældre og er beskjæftiget med Skomageri. Da han ikke havde tilstrækkeligt Arbejde til at udfylde sin Tid med, aflagde jeg et Besøg med ham hos en af Byens større Skomagermestere og foranledigede denne til at bestille Arbejde hos den blinde Fr. Wester. Tillige lovede jeg at besørge de nyeste Skomagerredskaber for Blinde til ham, og disse ere senere blevne ham tilstillede mod Postoprævning. Hans Fader, en forhv. Gaardmand paa Homaahede, er ret velstaaende, og den blinde Son har sit eget Værelse, der er indrettet til Værksted. Han afgik fra Institutet 1860 og er nu 24 Aar gl.

Fra Grenaa tog jeg directe til Langaa, hvorfra jeg den følgende Dag, en Søndag, kørte sydpaa for at opsøge den blinde Rebslager, Anders Bendtsen, forhv. Elev af Institutet, som nu er gift og bosat i Vrangstrup i Grauslev Sogn. Jeg traf ham ikke hjemme, da han med sin Kone var gaaet til Enslev for at besøge sin Onkel, Gaardmand Rasmus Andersen. Han skal nu have Skjøde paa sin Svigermoders Huus, i hvilket han boer. Svigermoderen viste mig Værelserne og Banen, og da denne paa Grund af den begrændsede Plads ikke havde saa stor en Længde som ønskeligt, søgte jeg at interessere en Nabo, der er Gaardmand, for at overlade ham Plads til en længere Bane. Jeg talte med 3 nærboende Gaardmænd, som lovede fremdeles at tage deres Arbejde fra Anders Bendtsen. Derefter tog jeg hen til Onkelen, hvor jeg traf Anders og talte med ham om Forholdene. Han føler sig lykkelig og tilfreds i sin Stilling. Jeg lovede ham nogle nyere Reliefbøger. Ogsaa hans ældre, blinde Broder, Ole Bendtsen, der er Kurvemager og gift, gjorde jeg et Forsøg paa at træffe, men han var fraværende. Anders Bentsen afgik fra Institutet i 1874 og er nu 31 Aar gl.

Syd-Vest for Vrangstrup besøgte jeg den 26aarige blinde Pige, Ane Thomsen, Datter af forhv. Gaardmand Thomas Christensen. Hun er blind fra sit første Leveaar og noget sygelig, men beskjæftiger sig med Strikning og Husgjerning. Hun har besøgt Sogneskolen og er bleven confirmeret af Provst Brammer; han har i sin Tid raadet Forældrene at søge om Barnets Optagelse i Blinde-Institutet; men »de havde ikke kunnet afsee hende.« Jeg har aftalt med hende og Forældrene, at hun kan blive modtagen til Underviisning hos den ovenfor omtalte blinde Augusta Precht i Aalborg, der vil tage hende i Lære, samt Kost og Logis, i 3 Maaneder for 100 Kr. Sagen kan søges indledet gjennem Pastor Hansen i Aalborg.

I Vistrup, Hvorslev Sogn, Syd-Vest for Langaa, opsøgte jeg den 12aarige, næsten blinde Marie Kirstine Sørensen, Datter af Husmand N. Sørensens Enke. Hun gaaer i Skole, men kan ikke see at læse, og har fra 4 Aars Alderen af kun havt Vejledningssyn. Hun kan strikke og sye lidt og har en god Hukommelse. Jeg forklarede Moderen, at Pigen burde søges optagen i Blinde-Institutet; men hun vil nødig skilles fra hende, og Pigen græd ved at høre tale om, at hun maaskee skulde forlade Hjemmet. Jeg gav Moderen en trykt Vejledning for Forældre, der have blinde Børn, Bekjendtgjørelse om Optagelsesvilkaarene og et Reliefalphabet*).

Det næste Maal for min Rejse var Viborg, hvor jeg vilde besøge den der fornylig ved Sønder Sogns Kirke ansatte blinde Organist, Poul Jensen, fhv. Elev af Blinde-Institutet (heelt blind). Da Organistpladsens Indtægter vare blevne forringede derved, at Præstens Offer er afløst, og som Følge deraf Organistens Offer saa godt som ganske er bortfaldet, var der Tale om at søge et Tilskud fra Kæmnerkassen til Forbedring af Organistens Løn. Da jeg i Fredericia havde talt med Borgmester Bruun fra Viborg, som er Byraadets Formand, og af ham modtaget det Raad, at tale med Byraadets Medlemmer for om muligt at stemme dem velvilligt for Sagen, opsøgte jeg, dels i Selskab med Organist Jensen, dels alene, en stor Deel af Byraadsmedlemmerne. Da han endnu kun har været kort

*) Der indkom derefter en Ansøgning om Pigens Optagelse, hvilken nu er bevilliget.

Tid i Viborg, har han endnu ikke faaet saa Meget at bestille som Klaveerstemmer og Musiklærer, at det er tilstrækkeligt til hans Underhold; da han imidlertid i Horsens, hvor han først havde virket, deels som Musiklærer og Orgelspiller, deels som Klaveerstemmer, i Løbet af en forholdsviis kort Tid havde faaet godt at bestille, og da han baade er duelig, energisk og istand til at klare sig under forskjellige Forhold, er der god Udsigt til, at han vil kunne bane sig Vej til en uafhængig Stilling. Han hører til de meest begavede Musikere, Institutet har uddannet, men har endnu Endeel at kæmpe med i Henseende til sin ydre Optræden; det er derfor meget gavnligt for ham, at han har taget Ophold hos to ældre dannede Enker efter Embedsmænd. Uagtet han er fuldstændig blind, er han allerede saa godt orienteret i Byen, at han kan tjene til Fører overalt, idet han veed nøje Besked med alle Gader og tildeels ogsaa med Beliggenheden af bekjendte Folks Boliger. Hans Sognepræst nærer varm Interesse for ham. Ved et Besøg hos Biskoppen, meddeelte denne ham, at der var beviliget et nyt Orgel til Søndersogns Kirke, Noget, Poul Jensen havde virket ivrigt for at opnaae, hvorfor denne Meddelelse beredte ham en overordentlig stor Glæde. Han afgik fra Institutet i 1885 og er nu 21 Aar gl. Han har givet Kirkeconcerter i flere jyske Byer, og der er Tale om at overdrage ham Sangunderviisningen i en af Byens Skoler.

Fra Viborg gik Reisen til Hobro, hvorfra jeg havde til Hensigt at opsøge et blindt Barn paa N. Onsild Mark, Kirsten Marie Eriksen, født 1879; da imidlertid Distriktslæge Magnus meddelte mig, at dette Barn var død i April d. A., indskrænkede jeg mig til at opsøge den blinde Pige, Kirstine Gravesen i Rørbek, N. V. for Hobro. Hun er blindfødt, 24 Aar gl., kan intet Haandarbejde, men er beskjæftiget med at passe Børn. Jeg tilbød hende Læsning, og at hun for 100 Kr. kunde faae Ophold og Underviisning i Haandgjerning hos Augusta Precht i Aalborg. Hun var bleven ligegyldig for at lære Noget, og Faderen, der er Aftægtsmand, var ærgerlig over, at der kunde være Tale om, at han havde forsømt sin Pligt mod Datteren. Han vilde ikke have med Sagen at gjøre, men sagde, at Sønnen nu maatte sørge for Søsteren, »da han nu var Manden.« Sønnen, der syntes ret forstandig,

optegnede Augusta Prechts og Pastor Hausens Adresser i Aalborg for at tale med dem om Sagen.

I Aalborg opsøgte jeg den ovenfor nævnte Pastor Hansen, der interesserer sig for Augusta Precht, og bad ham i fornødent Fald at tage sig af Sagen, naar der skeete en Henvendelse til ham angaaende en voxen Piges Aubringelse til Vejledning i Haandarbejde hos Augusta Precht, hvilket han lovede. Ogsaa med Bispinde Lind, som er Medlem af den qvindelige Værneforening, talte jeg om Augusta Prechts Stilling og erfarede ved denne Lejlighed, at man allerede har været betænkt paa at støtte hende, navnlig i den sidste strenge og arbejdsløse Vinter.

Derefter aflagde jeg et Besøg hos Konsul Færch, som har en blind Datterdatter paa 14 Aar (Datter af Kammerjunkeren, Kapitajn Schleppegrell) i Huset hos sig. Hun var fraværende hos sine Slægtninge paa Lundbæk, men ved Samtaler med den Dame, som styrer Huset, erfarede jeg, hvorledes Underviisningen var bleven ledet, med Benyttelse af den lille Rest af Syn, hun var i Besiddelse af, og som Følge deraf med stadige, kortere og længere Afbrydelser, idet baade Øjet og Hovedet blev overanstrengt, og som Følge deraf ogsaa med et daarligt Resultat. Haandarbejde, sagdes mig, havde hendes Lærerinde ganske »sagt sig fra«. Man havde ladet sig friste til at følge denne Fremgangsmaade ved den Omstændighed, at Barnet ved en Operation havde opnaaet noget Syn. Nu indsaae man det Urigtige deri og ønskede efter Mulighed at raade Bod derpaa. Efter min Anviisning besluttedes det at antage Augusta Precht til at vejlede hende i Haandarbejde og Relieflæsning.

Fra Brønderslev i Vendsyssel tog jeg til Thise, hvor jeg opsøgte Børstenbinder N. Chr. Nielsen, forhv. Elev af Institutet (heelt blind). Han er i Huset hos sin Bedstefader og har ret stadigt Arbejde, saa at han fortjener omtrent 15 Kr. om Maaneden. Da han godt kan paatage sig meget mere Arbejde, henvendte jeg mig til en Kjøbmand og Gjæstgiveren i Brønderslev og interesserede dem for Sagen, saa at N. Chr. Nielsen kan gjøre Regning paa at faa Bestillinger igjennem dem. Han afgik fra Institutet i 1884 og er nu 19 Aar gl.

Sluttelig opsøgte jeg Skomager Anton Jacobsen i

Bratten, N. f. Frederikshavn, forhv. Elev af Institutet (heelt blind). Han boer hos sin Fader, der er Strandfoged, og da hans Gaard ligger noget afsides, er det vanskeligt for den blinde Søn at faae tilstrækkeligt Arbejde, navnlig i den senere Tid, da der har nedsat sig flere seende Mestre der paa Egnen. For at faae Mere at bestille har han tænkt paa at drive Børstenbinderiet ved Siden af; da denne Forandring imidlertid forudsætter en Afbrydelse af hans Virksomhed for at sætte sig ind i det nye Arbejde, anbefalede jeg ham at gjøre et Forsøg paa at faae Arbejde ved en directe Henvendelse med Prøver af sit Arbejde til Omegnens Bønder. Desuden tilbød jeg at tale med den nærmest boende Mester om at give ham Arbejde. Jeg kjørte da hen til denne, og da det var en flink ung Mand, som havde godt Arbejde, lovede han bestemt at gjøre Alvor af en Tanke, han selv havde havt, men ikke bragt til Udførelse, nemlig at bestille Arbejde hos den blinde Anton Jacobsen, idet han tilføjede, at han havde seet Arbejde af ham, og at det var meget godt. Jeg lovede Anton Jacobsen ogsaa at sende ham nogle flere Reliefbøger. Han afgang fra Institutet i 1880 og er nu 23 Aar gl

Hermed endte min Rejse for denne Gang, uagtet der endnu var en Mængde Blinde, jeg kunde ønske at besøge. Jeg nærer imidlertid det Haab næste Aar at kunne supplere min Rejse med endeel Besøg i andre af Landets Egne.

Det Kgl. Blindeinstitut d. 7de September 1886.

I. Moldenhawer.
